

ZATERDAG
13 JANUARI
2024

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
VOORAF

HELVOIRT
Orgelspel

TWEEDE ZONDAG DOOR HET JAAR

De wrede koning en het kind van de vrede

Komende vieringen van Open Kerk Helvoirt:

Zaterdag	27 januari	19 uur	Viering
Zaterdag	10 februari	19 uur	Viering
Zaterdag	24 februari	19 uur	Viering

Voor wie de vieringen van Open Kerk Helvoirt
wil blijven mogelijk maken:
NL80 INGB 0006 2320 91
t.n.v. Open Kerk Helvoirt

www.openkerkhelvoirt.nl

OPEN KERK

HELVOIRT

INTREDELIED

*Het leven voert ons naar dit huis
waar 't woord aan ons geschiedt.
God roept zijn naam over ons uit
en wekt in ons het lied.*

*Dit huis van hout en steen
dat lang de stormen heeft doorstaan,
waar nog de wolk gebeden hangt
van wie zijn voorgedaan.*

*Dit huis dat alle sporen draagt
van wie maar mensen zijn.
De pijler die het alles schraagt
wilt Gij die voor ons zijn?*

BEGROETING

Eerst en vooral wens ik u allen een gelukkig en gezegend nieuwjaar. We zijn dit jaar begonnen met het afscheid, hier in dit kerkje, van ons aller Peer. Een week geleden was het Driekoningen, maar toen hadden we hier geen viering. Dat is eigenlijk elk jaar zo. Toch jammer, want 6 januari hoort nog helemaal bij Kerstmis. Dan vieren we het feest van Epifanie, van het zichtbaar worden van de betekenis van het kerstkind voor alle volkeren. Voor onze oosterse zusterkerken is dat zelfs het enige en eigenlijke kerstfeest. Dus nemen we vandaag de vrijheid om geboorteverhalen te lezen uit het evangelie van Matteüs: over een Jezus die niet meer in een voederbak ligt maar al bijna twee jaar oud kan zijn als er magiërs uit het Oosten op bezoek komen, waarna hij ontsnapt aan een veel te vroege dood.

Welkom u allen, vanavond hier,
omwille van elkaar, in Godsnaam.

LIED

*Zal dit een huis een plaats zijn waar
de hemel opengaat
waar Gij ons met uw zegen troost
waar Gij U vinden laat?*

*Dit huis slijt met ons aan de tijd
maar blijven zal de kracht
die wie hier schuilen verder leidt
tot alles is volbracht.*

STILTE

In stilte zoeken wij troost bij de Aanwezige,
die weet wat er in ons leeft.

In stilte vertrouwen wij ons toe
aan wat het leven ons brengt.

SCHULD EN VERGEVING

V. De duisternis die heerst
en die ik niet verdrijf.
Dat ik blinden niet
bij de hand heb genomen.
De ijzige stilte die heerst
en die ik niet ontdooi.
Dat ik aan mensen
voorbij ben gegaan.
Het vertrouwen
dat wordt geschonden
en dat ik niet wek.
De hoop die is opgegeven
en die ik niet breng.
Dat God mij vroeg
en ik niet-thuis gaf.

A. Het zij ons vergeven
door wie eronder lijden,
het zij ons vergeven
door U, onze God en Goed.

BEZINNING EN LIED

V. Zij volgden een andere weg naar huis ...
Alleen dooie vis drijft met de stroom mee.

G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*

V. Zij keerden niet naar Herodes terug ...
Een paard op hol maakt ongelukken.

G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*

V. Zij volgden een andere weg naar huis ...
Zonder dwarsliggers verzakt het spoor.

G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*

GEBED

V. Houd ons vurig gaande,
wanneer de weg ons lang valt –

Licht ons bij,
wanneer de einder betreft –

Sterk ons vertrouwen,
wanneer het visioen verbleekt –

Laat ons ontvlammen,
wanneer het vuur verflauwt –

Gij diep in ons
Gij met ons op weg.

A. Amen

LIED

K. *Als Gij niet zijt*

G. *de grond waarop ik sta
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga –*

K. *Als Gij niet zijt*

G. *wie ben ik dan
in tijd en eeuwigheid?*

LEZING UIT HET BOEK JESAJA (60:1-6)

*Na de ballingschap laat God aan Jeruzalem,
voorgesteld als vrouwe Sion, weten dat nu de hoop
herleeft dat zij een stad van vrede wordt voor alle
mensen, die van heinde en verre zullen toestromen.*

Sta op en schitter, je licht is gekomen,
over jou schijnt de luister van de Levende.

Duisternis bedekt de aarde
en donkerte de naties,
maar over jou schijnt de Eeuwige,
zijn luister is boven jou zichtbaar.
Volken laten zich leiden door jouw licht,
koningen door de glans van je schijnsel.

Sla je ogen op, kijk om je heen:
ze stromen in drommen naar je toe;
je zonen komen van ver,
je dochters worden op de heup gedragen.
Je zult stralen van vreugde als je het ziet,
je hart zal van blijdschap overslaan.
De schatten van de zee zullen je toevallen,
de rijkdom van vreemde volken valt in je schoot.
Een vloed van kamelen zal je land overspoelen,
jonge kamelen uit Midjan en Efa.
Uit Seba komen ze in groten getale,
beladen met wierook en goud.
Zij verkondigen de roemrijke daden van de
Levende.

LIED

*De dagen gaan voorbij.
Wat blijft is uw licht in mij
uw licht in mij
al mag het donker zijn.*

*Zolang wij mensen zijn
en liefde ons leidt,
licht Gij mijn leven bij,
licht Gij mijn leven bij.*

LEZING UIT HET EVANGELKIE VOLGENS MATTEÛS (2:1-13.16-18)

Toen Jezus geboren was, in Betlehem in Judea, tijdens de regering van koning Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. Ze vroegen: 'Waar is de koning van de Joden die onlangs geboren is? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem te huldigen.' Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. 'In Betlehem in

Judea,' zeiden ze tegen hem, 'want zo staat het geschreven bij de profeet:

*En jij, Betlehem in het land van Juda,
bent zeker niet de minste
onder de leiders van Juda,
want uit jou komt een leider voort
die mijn volk Israël zal hoeden.'*

Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: 'Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het te aanbidden.' Nadat ze de koning hadden aangehoord gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. Toen ze de ster zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde. Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder. Ze wierpen zich voor het kind neer en huldigden het. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden en boden het geschenken aan: goud en wierook en mirre. En omdat ze in een droom de aanwijzing hadden gekregen dat ze niet naar Herodes terug moesten gaan, reisden ze via een andere route terug naar hun land.

Toen Herodes begreep dat hij door de magiërs misleid was, werd hij verschrikkelijk kwaad, en afgaande op het tijdstip dat hij van de magiërs had gehoord, gaf hij opdracht om in Betlehem en wijde omgeving alle jongetjes van twee jaar en jonger om te brengen. Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia:

*Er klinkt een stem in Rama,
geween en luid geklaag.
Rachel beweent haar kinderen
en wil niet worden getroost,
want ze zijn er niet meer.*

LIED

*Zachte krachten winnen
winnen aan het eind,
en liefde heeft het laatste woord,
het laatste woord leeft diep van binnen.*

OVERWEGING

Bijna drie weken geleden, in de Kerstnacht, hoorden we Lucas' verhaal over de geboorte van Jezus. Ook Matteüs kent zo'n geboorteverhaal, maar dan zonder herders. In zijn verhaal gaat het over magiërs of wijzen uit het Oosten, die later 'drie koningen' zijn gaan heten. Het verhaal van Matteüs gaat echter niet over drie koningen maar over twee. En dat zijn koning Herodes de Grote en de nieuwe koning van de Joden, en dat is Jezus, een kind van nog geen twee jaar.

De magiërs zijn op zoek naar dat nieuwe koningskind en denken dat ze in Jeruzalem moeten wezen, want daar woont de koninklijke familie. Herodes is Jood genoeg om te weten dat met de koning van de Joden de messias bedoeld moet zijn, maar hij heeft schriftgeleerden nodig om uit te zoeken waar de messias geboren zou worden. Natuurlijk in Betlehem, waar ook koning David vandaan kwam. Nu hij dit weet vraagt hij de magiërs om hem exact te berichten waar dat kind te vinden is, want hij zou het ook zelf wel willen gaan huldigen. Dat zegt hij tenminste, maar in feite wordt hij al jarenlang gekweld door de vrees dat iemand hem van de troon zou kunnen stoten. Bekend is dat hij politieke tegenstanders en zelfs twee van zijn eigen zonen uit de weg zou hebben geruimd omdat hij hen zag als aartsrivalen die de macht wilden overnemen.

De magiërs en Herodes staan voor twee houdingen, die elkaars tegenpolen zijn. We kunnen ons het gemakkelijkst herkennen in de magiërs, want dat zijn zoekers naar zin en betekenis, die raadselachtige kosmische verschijnselen en de geheimen van ons leven trachten te doorgronden. Ze komen tot de ontdekking dat de wijsheid de gestalte kan hebben van een kind. Met de geboorte van Jezus gaat de wereld veranderen en komt er vrede op aarde. Hij is in de wieg gelegd voor *alle* mensen, ongeacht hun etnische komaf of hun seksuele geaardheid.

In Herodes daarentegen herkennen we de donkere kant van onszelf. Want ook wij zullen wel erkennen dat we anderen soms zien als rivalen, die ons eigen ego in de weg staan. Als we deze schaduwkant van onszelf onder ogen zien, kunnen we ervoor gaan zorgen dat we anderen het leven niet zuur maken om ons eigen hachje te redden.

Kort orgelspel

Na hun eerbetoon aan Jezus keren de magiërs niet naar Herodes terug om hem op de hoogte te stellen van de verblijfplaats van het kind. Dat is hun in een droom ontraden. Vervolgens krijgt Jozef in een droom te horen dat hij met het kind en zijn moeder naar Egypte moet vluchten omdat Herodes het kind zoekt te doden. Dankzij deze tijdige waarschuwing ontkomt de kleine Jezus aan een veel te vroege dood. Intussen laat Herodes in Betlehem en omgeving alle jongetjes van twee jaar en jonger om het leven brengen. Zo denkt hij ook zijn rivaal uit de weg te ruimen.

Of deze kindermoord echt heeft plaatsgevonden en op welke schaal, weten we niet zeker, bij gebrek aan bronnen. Wel is duidelijk dat dit bloedige verhaal mede geïnspireerd is door het verhaal in Exodus, waarin de farao van Egypte alle jongetjes meteen na hun geboorte wil laten doden om te voorkomen dat de Hebreërs door hun sterke groei een bedreiging zouden kunnen gaan vormen voor zijn eigen volk. In beide verhalen is er één jongetje dat aan de dood ontsnapt: de kleine Mozes en de jonge Jezus, die allebei zullen uitgroeien tot leiders en bevrijders van mensen die kwetsbaar zijn in een harde wereld. Mozes en Jezus konden overleven omdat ze beschermd werden door God en door andere zachte krachten in hun omgeving.

Intussen blijven we worstelen met de vraag waarom kinderen in tijden van terreur en oorlog vaak de dood vinden, zo onschuldig als ze zijn. Onnoemelijk veel kinderen zijn het kind van de rekening: ze worden het slachtoffer van geweldsexplosies waar ter wereld ook, maar nu denken wij vooral aan Oekraïne en aan Israël en de Palestijnse gebieden. Daar vallen duizenden burgerslachtoffers, onder wie onnoemelijk veel kinderen. We kunnen dat kwaad in de schoenen van God schuiven, maar daarmee doen we net alsof het onafwendbaar is en wij daar zelf niets aan kunnen doen. De vraag is dus nog veel scherper: gebeurt dat kwaad omdat God het wil of gebeurt het omdat wij het laten gebeuren?

ORGELSPEL

Collecte
Brood en beker

BELIJDENIS

Uitnodiging om te gaan staan

- V. Geloven in een allesomvattend Mysterie,
een bron van leven die onuitputtelijk is
en voor ons ook een bron is van troost en licht.
Geloven in het bijzondere kind
dat steeds opnieuw in ons geboren wordt.
- A. Geloven in een wereld waarin mensen
elkaar het licht in de ogen gunnen,
wie zij ook zijn en waar zij ook wonen.
In het besef dat de aarde een broos geschenk is
dat wij moeten koesteren en beschermen.
- V. Geloven in de goede Geest, die altijd bij ons is,
in goede dagen en in tijden van rampspoed,
die ons aanvuurt als wij op weg gaan
naar een betere wereld voor iedereen,
vol van vrede en gerechtigheid.
- A. Geloven dat er een nieuwe wereld opengaat,
voorbij de grens van de dood,
en dat allen terugkeren naar de ene bron
van alle leven en van alle liefde.

LIED VAN DE WIJZEN

*Zij lazen de loop van de sterren
als lot van het aardse bestaan,
de wijzen die mensen beduiden
waarlangs zij hun weg moesten gaan.*

*Wij hebben zijn ster gezien!
Wij hebben het Licht ontmoet.
Geen weg zal meer dezelfde zijn
waar deze ster ons pad beschijnt,
de hemel zelf ons groet.*

*Toen is hun, gezeten in 't duister,
een stralende ster opgegaan.
Zijn licht wekte al hun verlangen
hun paden te buiten gaan.*

Wij hebben zijn ster gezien...

*Hun wereld werd opengebroken;
de ster bleef bij 't oude niet staan.
Dit hemelse licht bracht hun leven
voorgoed in een andere baan.*

Wij hebben zijn ster gezien ...

*De wijzen, zij reisden vol vragen
naar teken en taal in de nacht.
Voorbij aan bestaande paleizen
heeft hen deze ster toen gebracht.*

Wij hebben zijn ster gezien ...

GEDACHTENIS

- V. Het schijnsel van uw glans over ons bestaan
de warmte van uw adem door ons heen
een teken van uw genade in ons leven

het gloren van uw ochtend in onze nacht
met elkaar het brood breken, het leven delen
de beker zoet en zuur samen drinken
en doorgeven tot alles zal zijn voldragen.

Denk aan die pijn hebben, tobben,
in 't ongewisse verkeren
en ben dankbaar om hen die
– geen moeite te veel – hen bijstaan.

Bid voor hen die alle lief en leed
met ons deelden en ons zijn ontvallen,
naam voor naam, gezicht voor gezicht.

Gedenken wij Sher Boogaards, van wie we op
29 december afscheid hebben genomen. Dat
zij mag ontwaken in het volle Licht.

Ook gedenken wij natuurlijk Peer Verhoeven,
onze spirituele voorman. We zijn bedroefd om
zijn heengaan maar vooral ook dankbaar voor
alles wat hij voor ons heeft betekend. Hij heeft
ons op het spoor gezet van een nieuw religieus
besef: dat wij ten diepste verbonden zijn met
anderen, met de aarde en de natuur, dat we
het allerhoogste kunnen ontdekken in het
alledaagse en dat we gedragen worden door
een allesomvattend Mysterie. Moge hij nu rust
en vrede vinden en voorgoed geborgen zijn bij
de Bron van alle liefde.

Bidden wij voor allen die de weg kwijtraken
in onze wereld, die zo verward is
en zo vol is van aanhoudend oorlogsgeweld.

Wees ons nabij nu alles zo onzeker is. Geef ons de kracht en de moed om vol te houden; dat de wanhoop ons niet overmeestert.

Moge de Geest van wijsheid en verstand de wereldleiders eindelijk eens bezielen tot stappen die tot vrede leiden.

A. Er zij licht, vrede, rust.

KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't nameloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen
in de bevende zekerheid*

*dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

GEBED AAN TAFEL

Gij, Vader, door alle tijden
gezien, gevierd als bron van leven,
gezocht, vermoed voorbij de dood –
van wie wij vol zijn zonder 't te weten,
aan wie wij hangen zonder 't te beseffen –

die wij noemen met dierbare namen:
Vader, Liefde, Leven, Trouw,
een Hemel van geluk waarnaar wij uitzien.

Gij van wie gezegd wordt
dat U de mens met zorg hebt geboetseerd
en als een kunstenaar uw ziel in hem gelegd –
Gij die wordt geroepen als de nood het hoogst is,
het leven pijn doet
en alles wijkt in diepe nacht –

Gij hebt uw ware gezicht laten zien
in Jezus van Nazaret,
ons een broeder, U een zoon.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Op het laatst heeft Jezus brood
in zijn handen genomen en gezegd:
Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis;
mijn leven voor u.

Hij heeft de beker genomen,
overgedragen en gezegd:
Neem deze van mij over, geef hem door,
want ik zal er niet meer van drinken
voordat alle leven in God zal zijn voltooid;
mijn bloed voor u.
Hij zei ook nog:
Verlies mij en elkaar niet uit het oog.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Zoals hij voelde voor het leven
en vertrouwd was met de Vader,
had de dood geen vat op hem.
Daarom vieren we hem
nu we naam willen geven
aan wat wij hopen en vermoeden:
dat alle leven hangt aan God die liefde is
en niets en niemand vallen laat.

Laat ons bidden zoals hij gebeden heeft

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome; uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.*

V. U bent allemaal welkom om het brood en de beker van het leven met elkaar te delen.

COMMUNIE

ORGELSPEL

LIED

*May the road rise to meet you,
may the wind be at your back.
May the sun shine warm upon your face.
May the rain fall softly on your fields
and until we meet again
may you keep safe
in the gentle loving arms of God.*

*For everything there is a season:
a time for meeting
a time to say goodbye.
In all things
God is near
always guiding your way.*

*May the road rise to meet you,
may the wind be at your back.
May the sun shine warm upon your face.
May the rain fall softly on your fields
and until we meet again
may you keep safe
in the gentle loving arms of God.*

GEBEDEN EN LIED

V. Keren wij ons tegen hardvochtig gedrag.
Dat wij onze zachte krachten tonen
in onze omgang met elkaar
en met moeder Aarde.

G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

V. Dat wij het visioen van vrede levend houden,
zelf een aanstekelijk licht zullen zijn,
in het kleine het grote kunnen herkennen.

G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

V. U, Levende, bent de bron waaruit wij drinken,
houd ons gaande op de weg
naar U en naar elkaar.

G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

MEDELINGEN

*In het kader van de Actie Kerkbalans
is het woord is nu aan Rick Heijstee,
voorzitter van ons bestuur.*

ZEGENBEDE

Gezongen

*De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe zijn aangezicht
over u lichten, en zij u genadig.
De Levende verheffe
zijn aangezicht over u,
en geve u vrede.*

*Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en wees ons genadig.
Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede.*

V. Dat de Eeuwige ons kracht geve
voor het nieuwe jaar 2024
en ons met zijn liefde wil omringen
en ons bij de hand wil nemen.

De Eeuwige zegene ons in het nieuwe jaar,

in de naam van de Vader, de Zoon en de
heilige Geest.

A. Amen.

ORGELSPEL

LIEDKEUZE

- A 78 Het leven voert ons naar dit huis,
Sytze de Vries / Willem Vogel.
- A 161 Dat het mij is gegeven,
Marcel Zagers / Willem Vogel.
- A 204 Als Gij niet zijt,
Peer Verhoeven / Willem Vogel.
- A 282 Gij licht mijn leven bij,
Marcel Zagers / Taizé
(Dans nos obscurités / Als alles duister is).
- A 178 Mensen zacht geboren,
couplet 3: Zachte krachten winnen,
Marcel Zagers / Willem Vogel
- K 54 Het lied van de wijzen,
Sytze de Vries / Willem Vogel.
- A 261 Klein Danklied,
Ad den Besten / Michael Stumpel.
- A 6 Alwie eten van dit brood,
Peer Verhoeven / Perry.
- A 76 Onze Vader,
Nicolai Rimsky-Korsakov
- A 241c May the road rise,
Trad. / bew. Lori True.
- A 277 Kom, adem ons open,
Sieds Prins / Tom Löwenthal.
- A 280 Zegenbede,
Numeri 6:24-27 / Gert Bremer.

AFBEELDING

Eric Gill, *Three Kings*, 1916.

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische
Werkgroep van Open Kerk Helvoirt.

Lectoren: Wim Weren en Nicole Mariën.

Overweging: Wim Weren.

Koor onder leiding van Marcel Zagers.

Organist: Ruud Verbunt.

INTENTIES

Namen van overledenen voor de Gedachtenis kunt
u doorgeven aan Wim Weren, tel. 013 52 19 343 of
via e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard
kunt u ook andere intenties doorgeven.

© Open Kerk Helvoirt, 13 januari 2024